

ESZMÉK ÉS ESEMÉNYEK

P. GREGORISZ MANIAN (MÁNYÓ) MECHITARISTA GENERÁLIS APÁT (BÉCS) BESZÉDE A MÁRIACELLI ZARÁNDOKLATON (1977 szeptember)

Nagy öröm részemre, logy két év után ismét üdvözölhetem mindnyájukat mennyei Atyánk világhírű és — miért ne mondanám — magyar szentélyében azon a nyelven, amelyet 70 esztendővel ezelőtt édesanyámtól tanultam, de amit a hatvan évi távollét a hazától sem tudott a szívemből ki- és ajkamról letörölni.

Nem merem azt állítani, hogy ismeretlenek vagyunk, amióta Krisztus Urunk így tanított imádkozni: „Mi Atyánk, ki vagy a Mennyekben, és a keresztfán Szűz Anyjához így szólt: „Íme a fiad” — tehát testvérek, Krisztusban szeretett testvérek vagyunk, és ahhoz a nagy családhoz tartozunk, amelynek Feje, Apja a Jó Isten maga. Üdvözlöm tehát Krisztusban szeretett kedves magyar testvéreimet! A költő szavaival kérdezem: Van-e a csillagok alatt szebb, édesebb és szentebb név, mint „a testvér”? Kérdezem itt Teremtőnk előtt, mennyei Anyánk szentélyében.

Ma újból örmény szertartású szent misével ünnepeljük zarándoklatunkat.

Sokan vannak biztosan híveink közt, akik talán sohasem hallottak rólunk, örményekről, és örmény misét sem ismernek, habár Magyarországon épp úgy, mint a nagyvilágban mindenütt lehet örményekkel találkozni.

Szeretném egy kicsit az örmény népet megismertetni. Az örmény nemzet a világ első keresztény nemzete, amelyet költője így mutat be: „Ott a hegyekben élt egy nép szeretetben és egyetértésben, hagyományaihoz hűen. A lelke olyan tiszta volt, mint forrása, és olyan magasan szárnyaló, mint hegyei.”

Miért kell hangoztatni hogy „hagyományaihoz hűen”? Mi a hagyomány? Gyökér vagy alap, tehát élet. A növények, fák és virágok tudnának-e élni és termést hozni gyökér nélkül? Az emberi társadalom és egy nemzet sem élhet emberhez méltó életet hagyományok nélkül. Ezért követeli szent Pál: „legyetek állhatatosak, ragaszkodjatok a hagyományokhoz, amelyeket tőlünk kaptok”.

Az örmény nemzet olyan hűen ragaszkodott hagyományaihoz és keresztény hitéhez, hogy hosszú évszázadok alatt egyetlen jelszót vallott: „Inkább életemet áldozom, de hitemet meg nem tagadom”. A világtól megérdemelten kaptuk a dicsőséges „vértanú nemzet” nevet, hiszen ahogy az örmény költő mondja: „hitünkért annyit szenvedtünk, hogy ha kősziklák lennénk, megrepedtünk volna, ha tenger, kiszáradtunk volna, ha vasból lennénk, elolvadtunk volna”. Mindezt az örmény nemzet emberfölötti erővel átszenvedte, és így tartotta

fenn létét és hitét. Szomszédai már rég elpusztultak, és csak a történelem tartja még számon létüket, de ez az évszázadokon keresztül megtizedelt örmény nép jelenleg is létezik és él, bizonyítva, hogy örökre igaz Jézus Krisztus szava: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Kinek köszönheti ez a vértanú, de egyben kultúrnép ezt a keresztény és emberfölkötti erejét? Mély Mária-tiszteletének. Első gondolata mindig a Szűzanya, és minden egyházi énekének utolsó fohásza is hozzá fordul.

Nemzeti stílusú templomainak oltáraitól a Szűzanya tekintett híveire, akik az ő tiszteletére gyűjtötták meg fényvető vagy könnyeket hullató gyertyákat, és így fohászokdtek hozzá: „Leborulunk előtted Istenanya, és kérünk Téged, szeplőtelen Szűz, imádkozzáll érettünk, légy szószólónk Egyszülött Fiadnál, hogy óvja népünk a kísértéstől és minden bajtól.”

Az örmény népnek egyik legszebb nemzeti eposza is erről a nagy Mária-tiszteletről tesz bizonyosságot. Hőse, a szászuni Dávid, árván maradva nagybátyja gyámsága alá került. Egy éjszaka gyönyörű látomásra ébresztette fel nagybátyját. A közeli hegycsúcsról fényes sugárzás tört az ég felé. „Fiacskám, ott fent védő Szűzanyánk kolostora állt. Ameddig édesapád élt és harcba ment, ott imádkozott, és Mária mindig győzelemre segítette őt. Halála után az ellenség lerombolta a szentélyt, de még mindig fény sugárik az oltáráról.” „Édes nagybátyám, építsük fel újra a kolostort, hogy legyen ismét védő Szűzanyánk.” Kívánsága teljesült. Az elmenekült szerzetesek visszatértek. Ismét felcsendült az ima és ének a Szűzanya tiszteletére, s nem maradtak árván, mert a hegytetőről megint a Szűzanya vigyázott népére.

„Isten Igéjének temploma és trónja, Isten szeplőtelen temploma, az igazság napjának kelete, az üdvösség anyja, minden jó közvetítője, a világ közbenjárója, segítője és kegyelme, az egyház alapköve, a mennyország útja, kapuja és kulcsa, földi szeráf, az emberiség dicsősége, magasabb, mint az égbolt, fényesebb, mint a nap”, — mindez Nagyasszonyunk az örmény egyházi énekek szerint.

„Járd össze a nagyvilágot, sehol se fogsz olyan szép egyházi énekeket hallani, amilyen az örményeké”, egy örmény költő szava. Túlzás? Talán! Mert hisz ma is felcsendülnek a mi szép magyar nyelvű énekeink Magyarország Védasszonyához.

Ez a közös mély Mária-tisztelet hozott bennünket ide össze közelből és távolból. Lehet, hogy más országokból is.

De vajon időszerű-e ma a Szeplőtelennek, a legszebbnek, a legtisztábbnak, a szűznek és anyának a tisztelete?

Teli templomunk, az itt jelenlévő sok fiatal és idős, férfi és nő választott már a nagy kérdésre. S ez az egy válasz elég lenne mindenkit meggyőzni arról, hogy igaza volt az Úr alázasat szolgálójának, amikor megjövendölte: „Mostantól fogva boldognak mond engem minden nemzedék.” Ma is, húsz évszázad után is még tisztelik és boldognak nevezik a nagyvilág nemzetei. Nem ezért jöttünk-e mi is ide?

Tekintsünk fel az Úr alázatos szolgálójára, aki Istenanya, de a mi szeretett, jóságos anyánk is. A kánaai menyegzőn felkérés nélkül is Fiához fordult segítségért: „nincs boruk”; és Fia — milyen csoda! — Anyja egyetlen szavára megtette első csodáját. Most, amikor tobzódunk borban és élvezetekben, most lenne szükségünk Mária, szeretett Anyánk segítségére, mert a hit és az erkölc a legnagyobb veszélyben forog.

Általad, isteni kegyelem Anyja, üdvösségünk Anyja, csak általad juthatunk Isteni Fiadhoz. Most lenne a legfőbb ideje, hogy megismételd: „Fiam, nincs boruk”. Kérjük szívünk mélyéből, tedd meg ezt Szent Fiad és Hozzád fohászoló gyermekeid kedvéért!

Egy akarat, egy lélekkel fohászunk: Vigyázz reánk, édesanyánk, Magyarország Királynéja, Magyarország patrónája, és kérd Isten áldását minden magyarra.

EGY NAGY MAGYAR NÉPMISSZIONÁRIUS: CSEPELLÉNYI GYÖRGY

1526-ban Mohácsnál elvérzett az egész ország. Vagy száz pálos monostor elpusztult, az egykor oly népes magyar alapítású remeterend elnéptelenedett, a krónikák elnémultak. Jó száz év múlva kezdett a rend magához térni a szörnyű pusztulásból, s kezdte jární az elvadult országot, hogy mentse a szertezüllött magyar népet. A remeték, otthagya kolostoraik imádságos csendjét, most hithirdetői és apostolai lettek népüknek, sőt nem egy hitének vértanúja is. Hosszú sorukból az első mártír Csepellényi (Csepellény, Csepelény, Csepelény) György, az 1672-ben hazai misszióra jelentkező nyolc pálos egyike.

1626-ban született Biccseán, Trencsén megyében. Apja György, édesanyja Pataky Zsófia volt. A családi légkört egy korai életírója így jellemzi: „kisdedségét áhítatos szüleinek gondozása alatt élte által.” Egész életére jellemző bensőséges Mária-tiszteletét már édesanyjától hozta magával. Tizenhat éves korában a pálosok elefánti (Zobor m.) noviciátusába lépett. 1643. máj. 3-án, a szent kereszt féltalálásának ünnepén telt le próbaéve, s tette le fogadalmát. „A Szentkereszt dicsőséges és győzelmes jelében kezdé György vitézkedő szerzetes életének folyását . . . a Szentkeresztől kezdé mingyárt az alázatos-ságot, buzgó áhítatosságot tanulgatni és a tökéletességnek, a szép szerzetesi engedelmességnek és tiszta életnek illatját árasztani, sőt mások szívébe is átpalántálni” (Acta Paulinorum).

Egyforma hévvel vetette magát a tanulmányokba és az önsanyargatásba, úgyhogy előljárói jónak látták mérsékelni, amit ő az említett „szép engedel-messég” jegyében fogadott.

Pappá szentelése után Pápára küldték. A szószék és a gyóntatószék volt az életeleme. Följegyezték róla mint jellemző apróságot: olyan odaadással prédikált, „hogya a testéből kifatsarodott izzadságoktól a rajta lévő külső kön-